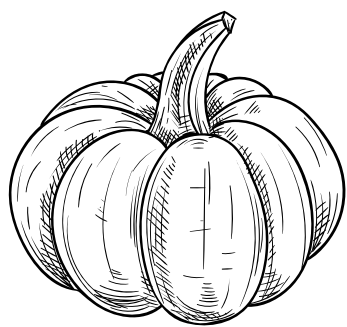

HALLOWEEN

a

Dušičky

1. Jaký je zřejmě předobraz Halloweenu?
2. Co pro Kelty znamenal 1. listopad?
3. Kdy začala církev v Anglii slavit 1. listopadu slavnost Všech svatých?
4. Z čeho vzniklo slovo Halloween?
5. Jak se Halloween dostal do USA?
6. O co se snažili zlí démoni v předvečer Samhainu?
7. Jak chtěli lidé zlé demony zmást?
8. Jakou potravinu **původně** Keltové používali jako svítilnu (vydlabaná, vyřezané oči, nos a zubatá ústa)?
9. Ve jakých klášterech (jakého řádu) se začal připomínat den všech zemřelých? Ve kterém století to bylo?
10. Modlitby živých mohou zmírnit muka duší. Kde tyto duše dlí?
11. Proč se svátku Všech zemřelých říká též Dušičky?
12. Jak byl na Dušičky ozdoben oltář? Do jakých barev byl laděn?
13. Kolik voskovic na oltáři hořelo?
14. Co má plamínek svíček v kostele symbolizovat?
15. Co na Dušičky symbolizují květy na hrobech?
16. Co na Dušičky symbolizují svíce na hrobech?
17. Jakou podobu mělo pečivo, které hospodyně na Dušičky den pekly?
18. Proč lidé dávaly na Dušičky svíce do oken?
19. Z jakého důvodu se do lamp lilo čerstvé máslo a pilo se mléko?

svatý
Florian

4. května

**patron
hasičů,
kominíků**

svatý
Václav

28. září

**český
zemský
patron**

svatá
Barbora

4. prosince

**patronka
věží a
horníků**

svatá
Lucie

13. prosince

**patronka
slepců a
nemocných
dětí**

svatý
František

4. října

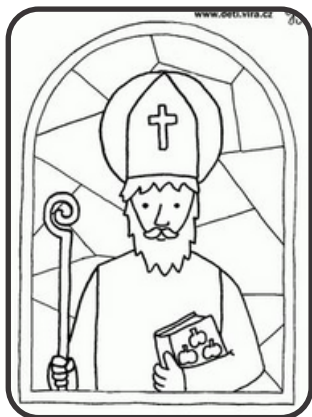
patron
chudých a
přírody

svatý
Martin

11. listopadu

patron
vojáků,
kovářů

svatý
Mikuláš

6. prosince

patron
ministrantů,
panen a dětí

svatá
Anežka

13. listopadu

patronka
všech
chudých,
nemocných a
trpících

svatý
Kryštof

18. září

patron
poutníků,
motoristů a
cestujících

svatý
Jan
Nepomucký

16. května

patron
zpovědníků

svatý
Petr

22. února/
29. června

patron
papežů,
rybářů

svatý
Ondřej

30. listopadu

patron
rybářů a
obchodníků
s rybami

svatý
Jiří

24. dubna

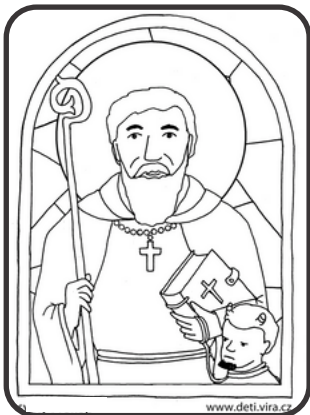
**patron
rytířských
řádů,
rolníků**

svatý
Metoděj

**24. května/
5. července**

**patron
Evropy,
záštita v
bouři**

svatý
Prokop

4. července

**patron
horníků,
zemědělců**

svatý
Josef

19. března

**patron
šťastné
rodiny a
tesařů**

svatý
Vojtěch

23. dubna

druhý
patron
české
země

svatá
Ludmila

16. září

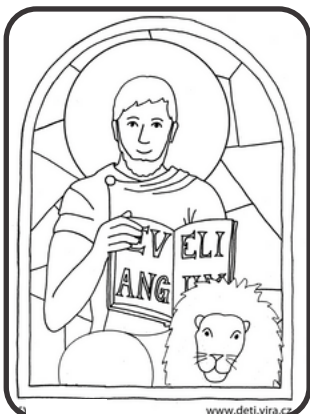
patronka
babiček a
matek,
vinařů

svatá
Zdislava

30. května

patronka
rodin,
českého
národa a
Podještědí

svatý
Marek

25. dubna

patron
notářů a
zedníků

svatá
Anna

26. července

ochránkyně
matek a
šťastného
porodu,
patronka
krejčích

svatá
Terezie
(z Lisieux)

15. října

patronka
nemocných
TBC,
květinářů a
pilotů

svatá
klára

12. srpna

patronka
pradlen a
sklenářů

svatý
Štěpán

26. prosince

patron
kameníků
a zedníků

Halloween se slaví ve Velké Británii, Irsku a USA. Za jeho předobraz je považován tzv. Samhain, oslava keltského nového roku v předvečer prvního listopadu.

Křesťanská církev se staré svátky pokoušela vymítat nebo je přizpůsobila nové věrouce. V polovině 8. století začala církev v Anglii a Irsku slavit 1. listopadu slavnost Všech svatých. Na konci 10. století byl den po slavnosti Všech svatých ustanoven jako Památka všech věrných zemřelých. Předvečer křesťanských listopadových oslav se anglicky nazývá All Hallows' Day (Den všech blahoslavených), lidově Halloween. Tradice Halloweenu probudili opět k životu v USA v druhé polovině 19. století irští emigranti, kterým se stýskalo po domově a zvycích, v nichž vyrůstali.

Ve dvacátých letech 20. století se halloweenská výzdoba rozšířila po celých Spojených státech ze soukromých domů na náměstí a do ulic měst. Chudí chodili na koledu. Děti, převlečené za strašidla, klepaly na dveře se slovy "Trick or treat" (Koledu, nebo vám něco provedu). Dostávaly sladkosti, nejčastěji dýňové koláče a sladká jablka v karamelu nebo malou peněžitou odměnu. Dnes patří obyvatelstvo USA k nejnadšenějším vyznavačům halloweenských maškarních průvodů, masek, koledování a výroby svítilen z nejrůznějších zemědělských plodin. Původní lucerny z řepy však už téměř zcela nahradily dýňové. U nás a zatím halloweenské oslavy nerozšířil.

Podle lidové víry se v předvečer keltského svátku Samhainu snažili zlí démoni odvést živé s sebou do podsvětí. Aby je lidé zmátli, nosili masky a roztodivné kostýmy, tancovali a prováděli nejrůznější taškařice. Popletení duchové nerozeznali živé od přízraku a do země mrtvých se vraceli s prázdnou.

Keltové věřili, že poslední říjnovou noc se otevírá cesta ze světa mrtvých do světa živých. Duším předků se přinášely oběti. Lidé zapalovali ohně, aby jim svítily na cestu do země mrtvých. Ze stejného důvodu se rozvěšovaly kolem cest a domů svítilny z vydlabané řípy. Do řepné hlavy se vyřezávali oči, nos a zubatá ústa. Svítilny chránily domy a jejich obyvatelé před zlými duchy, čarodějnicemi a nečistými silami. Do ohně se házely slaměné figuríny oblečené do obnošeného šatstva. Spolu s nimi měla shořet bolest, strastí a smutek uplynulého roku.

Na konci 10. století se v benediktinských kláštorech stalo zvykem připomínat si den po svátku Všech svatých památku všech zemřelých a číst za jejich duše modlitby. Podle křesťanské víry totiž mohou modlitby a dobré skutky živých zmírnit muka duší v očistci a zkrátit jejich utrpení.

V průběhu 11. až 13. století se pobožnosti konané 2. listopadu za všechny zemřelé rozšířily z klášterního prostředí do farních kostelů. Pokud připadl 2. listopad na neděli, posouvala se Vzpomínka na všechny věrné zemřelé na následující pondělí. Mše sloužená za duše v očistci dala tomuto dni lidový název dušičky. Ve 14. století se památka všech zemřelých poprvé oficiálně slavila v Římě a stala se závaznou pro celou západní církev. Obřady konané na dušičky byly přitažlivé myšlenkovým obsahem a divadelními a symbolickými prvky. V předvečer svátku se v chrámech četly hodinky za zemřelé. Na den zemřelých se sloužila zádušní mše za věrné duše. Oltář byl bez ozdob, zahalen jako při mši za zemřelé pouze černou nebo fialovou látkou. Plamínky šesti voskovic připomínaly shromážděným věřícím oheň pekelný, stravující duše v očistci. Světlo zároveň symbolizovalo příslib života věčného. Na znamení pomíjivosti pozemského života stála před oltářem tumba (náhrobek) zakrytá víkem, jako by v ní odpočíval nebožtík. Tumba se okuřovala a kropila svěcenou vodou. Svěcená voda měla zase zchladit rány, způsobené ohněm v očistci. Po skončení bohoslužby následoval průvod na hřbitově. Kněz kropil hroby svěcenou vodou a hlasitě se modlil za milosrdenství a slitování Boží. Věřící kladli na hroby květiny a zapalovali svíce a kahany. Květiny symbolizovaly pomíjivost pozemského života a světlo svící a pohřebních lamp příslib věčného života v Kristu. Uprostřed farních hřbitovů se před jižním portálem kostela někdy stavěly společné smuteční lucerny (též lucerny zemřelých či hřbitovní světla). Hospodyně pekly pečivo ve tvaru jedné či dvou přes sebe přeložených kostí, tzv. dušičky nebo "boží kosti". V některých krajích z předkřesťanských dob přetrvala víra, že v předvečer dušiček přicházejí duše zemřelých mezi živé a navštěvují své blízké. V oknech se zapalovaly zvláštní dušičkové lampy a voskovice, aby duším svítily na cestu. Lilo se do nich namísto oleje čerstvé máslo. Zemřelí si jím prý potírali rány způsobené ohněm pekelným. Ze stejného důvodu se pilo mléko, které prý ochlazovalo spáleniny z očistce.